

Umeå kommun

Beslut för gymnasieskola med yrkesprogram

efter tillsyn i Umeå Elitidrottsgymnasium i Umeå kommun

Skolinspektionens beslut

Skolinspektionen har genomfört en riktad tillsyn av Umeå Elitidrottsgymnasium med Umeå kommun som huvudman. Tillsynen har omfattat området *Extra anpassningar och särskilt stöd*. Tillsynen har genomförts med digitala intervjuer med lärare, elevhälsa samt rektor den 9 och 10 september 2021. Utöver intervjuer har Skolinspektionen tagit del av dokumentation som huvudmannen inkommit med.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Umeå kommun att senast den **31 mars 2022** vidta nedan angivna åtgärder avseende påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Umeå kommun ska vidta följande åtgärder

- Se till att en utredning om särskilt stöd genomförs innan en elev ges insatser i form av särskilt stöd. Detta för att insatserna ska kunna utgå från den pedagogiska bedömningen av elevens behov av särskilt stöd som har gjorts i utredningen. (3 kap. 7 § skollagen)
- Se till att åtgärdsprogram utarbetas och beslutas för varje elev som ska ges särskilt stöd. Åtgärdsprogrammet ska ange elevens behov av särskilt stöd och de konkreta åtgärder som avses att vidtas med anledning av det identifierade behovet av särskilt stöd. Det ska även framgå på vilket sätt och i vilken omfattning eleven ska få särskilt stöd. (3 kap. 9 § skollagen och 9 kap. 6 § gymnasieförordningen (2010:2039))

Motivering till föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det på Umeå Elitidrottsgymnasium finns brister i att utreda elevers behov av särskilt stöd. Det finns elever som ges insatser i form av särskilt stöd utan att en föregående utredning om särskilt stöd har genomförts. Det finns därmed en risk att stödinsatserna inte utgår från en pedagogisk bedömning av elevens behov. Vidare finns brister gällande att upprätta åtgärdsprogram. Elever har fått omfattande särskilda stödinsatser, exempelvis reducerat program, utan att de är

beslutade inom ramen för ett åtgärdsprogram. Därtill bedömer Skolinspektionen att det är en brist att det i de åtgärdsprogram som upprättas saknas konkreta åtgärder samt att det inte framgår i vilken omfattning eleven ska få stöd.

Skolinspektionen vill här framhålla att ett beslut om åtgärdsprogram går att överklaga. Det innebär att om elever ges särskilda stödinsatser utan att åtgärdsprogram upprättats går eleven miste om möjligheten att överklaga beslutet om eleven upplever att åtgärderna inte motsvarar stödbehov.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen).

Det huvudsakliga syftet med utredningen är att fastställa om en elev har behov av särskilt stöd och i förekommande fall vilket behov av särskilt stöd eleven har. Det är nödvändigt att eleven och elevens vårdnadshavare ges möjlighet att medverka i utredningen (prop. 2009/10:165, s. 291).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Det är viktigt att de konkreta åtgärder som avses att vidtas med anledning av det identifierade behovet av särskilt stöd anges i åtgärdsprogrammet (prop. 2013/14:160, s. 29).

Reducerat program ska beslutas inom ramen för åtgärdsprogram. (9 kap. 6 § gymnasieförordningen)

Skolinspektionens utredning

Av intervjuer med såväl representanter från elevhälsan som lärare och rektor framgår att elevers behov av särskilt stöd inte alltid utreds. Skolans personal uppger att de i flera fall bedömer att elevernas svårigheter att nå kunskapskraven främst beror på

elevernas psykiska mående varför skolan inte gör någon utredning om särskilt stöd. Dessa elever ges insatser i form av särskilt stöd, exempelvis reducerat program och omfattande specialpedagogiska stödinsatser. I minst ett fall säger såväl rektor som elevhälsans representanter att en elev har svårigheter i matematik. Rektorn har beslutat om reducerat program för eleven vilket bland annat inneburit att kurser i matematik har tagits bort från elevens studieplan. Trots detta har inte någon utredning om särskilt stöd gjorts av elevens stödbehov. Rektorn uppger att det är undervisande lärare som gör bedömningar om elever behöver mer stöd och som bestämmer insatser, det har inte genomförts en utredning om särskilt stöd. Specialpedagogen som har jobbat på skolan några år uppger att under de år som hen har jobbat på skolan har skolan enbart genomfört en pedagogisk utredning om särskilt stöd, den eleven är inte längre kvar på skolan.

Av Skolinspektionens utredning framgår exempel på att elever har fått särskilt stöd utan att skolan har beslutat om detta inom ramen för ett åtgärdsprogram. Exempelvis har rektorn beslutat om reducerat program och därefter beslutat att inte upprätta åtgärdsprogram för samma elev. Rektorn säger att skolan skriver åtgärdsprogram om man behöver anställa någon fler till skolan som ska ge stöd till eleven, till exempel en lärare till enskild undervisning. Rektorn säger vidare att skolan ger särskilda insatser till elever vilket exempelvis kan vara att specialpedagogen träffar eleverna regelbundet under en längre tid, men att de bedömer att det inte behöver skrivas åtgärdsprogram eftersom det blir pappersexercis och att skolan ska minska ner på sådant. Rektorn gör bedömningen att inget åtgärdsprogram behöver upprättas om en elev har behov av att träffa specialpedagogen regelbundet eftersom specialpedagogen finns på skolan på heltid. Skolinspektionen vill här framhålla att det är insatsernas omfattning och varaktighet som avgör om insatsen är att betrakta som särskilt stöd. Omfattande och regelbundet stöd av specialpedagog kan således utgöra särskilt stöd.

Skolinspektionen har tagit del av skolans åtgärdsprogram, av det framgår det att en elev har behov av enskild undervisning. Det framgår dock inte i vilken omfattning, varken i vilka kurser eller omfattning i tid, som stödet ska ges. Av intervjuer framgår att eleven har enskild undervisning i samtliga ämnen förutom idrottsämnena, vilket inte framgår i åtgärdsprogrammet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Umeå kommuns verksamhet vid Umeå Elitidrottsgymnasium uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att utreda elevers behov av särskilt stöd, samt när det gäller att utarbeta åtgärdsprogram för elever som ges särskilt stöd. Mot denna bakgrund finns skäl att förelägga Umeå kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Beslutet har fattats av Maud Karlström, utredare.

I den slutliga handläggningen har utredaren Mattias Ryd (föredragande), utredaren Stina Linder samt juristen Caroline Rönnegård medverkat.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Umeå Elitidrottsgymnasium

Fakta om Umeå Elitidrottsgymnasium

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Umeå kommun under hösten 2021. Digitala intervjuer genomfördes av utredarna Mattias Ryd och Stina Linder med lärare, elevhälsa samt rektor från Umeå Elitidrottsgymnasium den 9 september 2021 och den 10 september 2021.

Umeå Elitidrottsgymnasium är en gymnasieskola med riksintag som är inrymd i Maja Beskowgymnasiet i Umeå. Skolan har vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsyn cirka 380 elever fördelade på följande program:

Barn- och fritidsprogrammet.

Ekonomiprogrammet.

Naturvetenskapsprogrammet.

Teknikprogrammet.